

national consumer agency
gníomhaireacht náisiúnta tomhaltóirí

Ag tabhairt tús áite do thomhaltóirí

Comhlachtaí Bainistithe Réadmhaoine agus Tusa

Tá an leabhrán seo bunaithe ar fhaisnéis a soláthraíodh ag Sainchomhairleoirí DKM i gcomhar le Dlíodóirí Kevin O'Higgins.

national consumer agency
gníomhaireacht náisiúnta tomhaltóirí

Intreoir	3
Ag Ceannach árasáin: cad is gá duit bheith ar eolas agat	4
Conas a fheidhmíonn comhlacht bainistithe?	5
Cad a dhéanann ‘gníomhairí bainistithe réadmhaoine’?	7
Úinéirí agus Forbróirí	10
Rudaí le seiceáil sula gceannaíonn tú árasán	11
Conas an leas is fearr is féidir a bhaint as do ‘tháille seirbhíse’	14
Táillí seirbhíse agus eastáit tithíochta	18
Réiteach fadhbanna a d’fhéadfadh bheith ann	20
Cén cineál seirbhísí ba chóir do mo ghníomhaire bainistithe cur ar fáil?	22
Na ceisteanna ar chóir duit iad a chur ar ábhar gníomhairí bainistithe	25

Intreoir

Tá ceangal ann idir luach do réadmhaoine agus do chaighdeán maireachtála agus dea-bhainistiú (nó a mhalairt) do réadmhaoine.

Tá súil againn go soiléireoidh an leabhrán seo duitse mar thomhaltóir conas a bhainistítear an réadmhaoin in Éirinn agus conas cinntiú go ndéantar dea-bhainistiú ar do réadmhaoin.

Nuair a cheannaíonn tú árasán déantar ball de ‘comhlacht bainistithe réadmhaoine’ thú. Tá cearta agus freagrachtaí i gceist nach mór do gach úinéir iad a thuiscint. Tá úinéirí árasáin i gceannas ar chothabháil a gcoimpléisc árasáin.

Coinneoidh comhlacht bainistithe réadmhaoine éifeachtach táillí seirbhíse ag leibhéal réasúnta. Urróidh sé todhchaí fadtéarmach an choimpléisc árasán freisin trí sholáthar a dhéanamh d’aon riachtanais todhchaí.

Treoir shimplí atá sa leabhrán seo d’aon duine atá ag brath árasán a cheannach nó a bhfuil ceann ceannaithe cheana acu. Baineann sé le hábhar freisin d’aon duine atá ina chónaí in eastát tithíochta mar a bhfuil comhlacht bainistithe ag feidhmiú.

Níl sa leabhrán seo ach treoir agus ba chóir duit aon cheisteanna a luaitear ann a phlé le dlíodóir.

Ag Ceannach Árasáin: Cad is Gá Duit Bheith ar Eolas Agat?

Árasáin a bhí i níos mó ná leath de na haonaid tithíochta a tógadh i mBaile Átha Cliath i 2005.

Cén difríocht atá idir ceannach árasáin agus ceannach tí?

Ní hionann ceannach árasáin agus ceannach tí i dtéarmaí dlíthiúla. Ní féidir leat seilbh a bheith agat thar barr amach ar d'árasán, agus ní bhíonn an ruileas i do sheilbh, faoi mar a tharlaíonn i gcás tí. Is í an chúis atá leis sin ná gur cuid d'fhorbairt é d'árasán, ina roinntear limistéir choitianta – hallaí, gairdíní agus páirceáil, mar shampla – le hárasáin eile.

Nuair a cheannaíonn tú árasán, déantar ball de 'chomhlacht bainistithe' go huathoibríoch thú.

Is leis an gcomhlacht seo an fhorbairt ar fad. Mar bhall den chomhlacht sin tá 'léasacht' agat ar an árasán atá ceannaithe agat. Go ginearálta bíonn léas an-fhada i gceist leis an léasacht seo (chomh fada le 99 bliain, b'fhéidir), léasacht í ar féidir leat í a dhíol le húinéir nua, sin nó í a chur i d'uacht.

Cad is comhlacht bainistithe réadmhaoine ann?

Is é atá i gcomhlacht bainistithe réadmhaoine ná úinéirí uile árasáin fhorbartha. Tá sé freagrach go dlíthiúil as cothabháil chaighdeáin na forbartha. Ciallaíonn sin go bhfuil tusa agus úinéirí eile na forbartha árasán freagrach as cothabháil na n-árasán agus na limistéar coitianta uile.

Dála gach comhlachta, ní mór don chomhlacht bainistithe na rialacha sin a chomhlíonadh a luaitear i 'Meabhrán agus Airteagail Chomhlachais na Cuideachta'. Ba chóir go bhfaighfeá cóip de nuair a cheannaíonn tú d'árasán.

Conas a Fheidhmíonn Comhlacht Bainistithe?

Tá comhlacht bainistithe freagrach as reáchtáil bhloic árasán. Tá sé ríthábhachtach fios a bheith agat cé hiad baill an chomhlachta agus cad iad do chearta agus do chuid freagrachtaí.

An rialaítear comhlachtaí bainistithe réadmhaoine?

Ní rialaítear comhlachtaí bainistithe réadmhaoine.

Tá sé i gceist ag an Rialtas, áfach, dlí a thabhairt isteach, le húdarás náisiúnta rialaitheach seirbhísí réadmhaoine go déanach i 2007.

Cad iad dualgais an chomhlachta bhainistithe?

Is é príomhdhualgas an chomhlachta bhainistithe ná an coimpléasc árasán a chothabháil. Ní mór dó buiséad bliantúil a shocrú le híoc as costas na cothabhála seo. Déantar freastal ar an mbuiséad seo ag táille seirbhíse a íocann na baill uile.

Ní mór don chomhlacht bainistithe socrú cad iad na seirbhísí a chuirfidh sé ar fáil, mar shampla glanadh nó fostú gníomhaire bhainistithe. Bainfidh an comhlacht bainistithe úsáid as an airgead a fhaigheann sé ó na baill le buiséadú a dhéanamh do rudaí den chineál seo:

- » cothabháil leanúnach;
- » péinteáil nó athchairpéadú sa todhcháí;
- » agus ‘ciste fiachmhúchta’ do chostais níos fadtéarmaí nó do chostais nach raibh súil leo.

Cad í an difríocht idir comhlacht bainistithe agus gníomhaire bainistithe?

Is gnách go bhfostóidh an comhlacht bainistithe ‘gníomhaire bainistithe’ le cabhrú leis an gcoimpléasc a reáchtáil. Beifear ag súil leis go ndéanfaidh an gníomhaire bainistithe na rudaí seo a leanas:

- » na cuntais a choimeád;
- » fadhanna a réiteach i dtaca leis na limistéir choitianta;
- » billí a chur amach;
- » agus cinntiú go n-íoctar na billí uile.
- » Ag deireadh an lae, áfach, is é an comhlacht bainistithe a bhfuil tusa i do bhall de atá freagrach as cothabháil do choimpléasc – ní an gníomhaire.

Mar bhall den chomhlacht bainistithe cad a bheas le déanamh agam?

Nuair a cheannaíonn tú árasán déantar ball den chomhlacht bainistithe thú. Ní mór do gach ball den chomhlacht bainistithe a t(h)áille seirbhíse a íoc gach bliain. Bainfear úsáid as seo leis an gcoimpléasc árasán a chothabháil.

Tabharfar cuireadh duit freastal ar Chruinniú Ginearálta Bliantúil (CGB) an chomhlachta bhainistithe. Ag an CGB ní mór do chuid de na baill bheith sásta feidhmiú ar bhord an chomhlachta. Déanfaidh an Bord seo na socrúithe don bhliain sin faoi chothabháil an choimpléisc.

Ar chóir dom bheith rannpháirteach i mbord an chomhlachta bhainistithe?

Ba chóir do gach úinéir i bhforbairt páirt a ghlacadh ina gcomhlacht bainistithe. Beidh sin ina chabhair le cinntiú go reáchtáiltear i gceart í agus go bhfeidhmíonn sí go maith i dtaca le cosaint luach a n-infheistíochta.

Mura nglacann tusa páirt sa reáchtáil beidh ort bheith ag súil leis go mbeidh grúpa tiomanta deonach ar fáil i gcónaí leis na caihdeáin a chothabháil duit.

Má ghlacann tú páirt sa bhord nó mura nglacann, is ball den chomhlacht bainistithe thú agus tá cuid den fhreagracht ortsa do ghníomhú an chomhlachta sin.

‘Gníomhairí Bainistithe Réadmhaoine’?

Cuirtear i gcrích reáchtáil laethúil mhórchuid na gcoimpléasc ag ‘gníomhairí bainistithe’. Le go ndéanfaí forbairt a chothabháil go rafar tá sé ríthábhachtach teacht ar ghníomhaire éifeachtach.

Cad is gníomhaire bainistithe réadmhaoine ann?

Is gnách go bhfostaíonn úinéirí árasáin choimpléisc, ina ról mar bhaill de ‘chomhlacht bainistithe réadmhaoine’, ‘gníomhaire bainistithe réadmhaoine’ leis an gcoimpléasc a bhainistiú.

Ní mór don ghníomhaire bainistithe réadmhaoine seo na dualgais sin a chur i gcrích a dhearbhaítear ina gconradh leis an gcomhlacht bainistithe réadmhaoine. Tá sé ríthábhachtach gníomhaire oiriúnach a fhostú.

Tá ceangal ann idir líon an airgid is gá duit a íoc don táille seirbhíse bliantúil agus a inniúla is a éifeachtaí is atá seirbhís an ghníomhaire.

Má tá ardchaighdeán ag baint le seirbhís an ghníomhaire tá sin ríthábhachtach freisin do luach fadtéarmach d’árasáin mar ciallaíonn sin go bhfuil an coimpléasc á chothabháil go rímhaith.

Conas a shocraím cad is mian liom go ndéanfadh mo ghníomhaire bainistithe réadmhaoine?

Ní mór duit tuiscint go soiléir cad iad na tascanna ar mian leat go gcuirfeadh an gníomhaire i gcrích iad. I gcás na gcoimpléasc mór árasán, is féidir go mbeidh suirbhéir le híoc a bhfuil taithí aige nó aici i mbainistiú réadmhaoine le liosta foirmeálta dualgas a lua leis an ngníomhaire.

Má tá do chomhlacht bainistithe le bheith i mbun freagrachta don choimpléasc den chéaduaire, ba chóir daoibh suirbhé den choimpléasc a eagrú. Beidh sin ina chabhair agaibh le measúnú a dhéanamh i dtaca leis na deisithe, an chothabháil, nó na feabhsuithe ar féidir go mbeidh gá leo sa todhchaí.

Is féidir libh seo a dhéanamh sula gceaptar gníomhaire, nó is féidir go mbeadh a leithéid i measc dualgais an ghníomhaire.

Conas a bhainim an leas is fearr is féidir as mo ghníomhaire?

Ón gcéad lá riamh is tábhachtach cinniú go ndea-bhainistítear an fhorbairt. Nuair a fhostaíonn tú gníomhaire:

- » déan cinnte de go leagtar amach a gcuid freagrachtaí ón tús;
- » cuir in iúl go soiléir dóibh cén caighdeán oibre a bhfuiltear ag súil leis;
- » sonraigh creata ama dóibh le freagra a thabhairt;
- » agus leag síos spriocdhátaí do chur i gcrích na dtascanna éagsúla acu.

Is é an bealach oibre is fearr ná go ndéanfadh an gníomhaire freastal ar chruinnithe bhord an chomhlachta bhainistithe le go dtabharfadh sé nó sí tuairisc ag na cruinnithe seo.

Ba mhaith an rud é plé le do ghníomhaire mar bhainisteoir ginearálta. Ar an tslí seo is féidir leo cabhrú leat polasaí a shocrú don fhoirgneamh árasán agus bheith freagrach as gnóthaí laethúla.

Ba chóir cruinnithe a eagrú i gceart agus ba chóir aon socrúithe a scríobh síos go soiléir sna miontuairiscí.

Ba chóir do bhord an chomhlachta bhainistithe socrú cé a bheas freagrach as teagmháil a dhéanamh leis

an ngníomhaire. Ba chóir do bhaill an bhoird comhshocrú a dhéanamh faoi cad is mian leo go ndéanfadh an gníomhaire. Ba chóir dóibh treoracha soiléire a thabhairt don ghníomhaire ansin. Ná dtugadh baill aonair riamh treoracha don ghníomhaire atá éagsúil ó na treoracha sin a shocraíonn an grúpa.

Conas ba chóir don ghníomhaire bainistithe plé leis na ceisteanna laethúla sin a théann i bhfeidhm ar úinéirí árasáin?

Ba chóir do bhord an chomhlachta bhainistithe socrú conas a thugann an gníomhaire freagra ar fhadhbanna a eascraíonn ó áitritheoirí aonair. Tá an bord cuntasach ansin as freagairt an ghníomhaire. Ba chóir don bhord cur in iúl do na háitritheoirí:

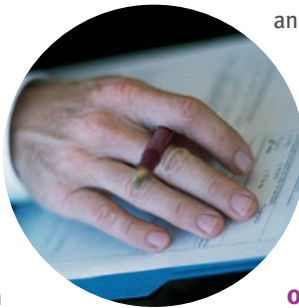

- » cé hé nó hí an gníomhaire;
- » cad iad a gcuid dualgas;
- » agus teorainneacha údaráis an ghníomhaire.

Cé go bhfuil an gníomhaire ag obair do na háitritheoirí ar fad, is é an bord a fhostaíonn é nó í. Ní mór go dtuigfeadh na háitritheoirí go soiléir go bhfuil údarás agus tacaíocht an bhoird ar fáil ag an gníomhaire lena ról a chur i gcrích.

Cén fáth a bhfuil ar mo ghníomhaire bheith i seilbh árachais?

Fiú nuair a iarrann comhlacht bainistithe ar an gníomhaire rudaí a chur i gcrích dóibh, is é an comhlacht atá freagrach go dlíthiúil fós as aon neamart, faillí nó botún a dhéanann an gníomhaire. Ciallaíonn sin gur gá dóibh bheith cinnte go bhfuil an gníomhaire in ann íoc as cúiteamh nó as damáistí. Sula bhfostaíonn sibh gníomhaire ní mór cinntiú go bhfuil ‘árachas slánaíochta gairmiúla’ acu. Más ball de chomhlachas gairmiúil nó trádála é/í an gníomhaire is féidir go gcuirfidh an comhlachas sin iachall orthu bheith i seilbh árachais slánaíochta gairmiúla.

Ní mór daoibh, seiceáil, áfach, gurb ann don chlúdach, agus ní mór seiceáil cad a chuimsítear ann.

Cad iad na cáilíochtaí ar gá do ghníomhairí bainistithe réadmhaoine iad a bheith acu?

Ní shonraítear aon cháilíochtaí ar leith do ghníomhairí bainistithe réadmhaoine, ach is féidir go mbeidh athrú ar chúrsaí nuair a bhunófar an t-údarás náisiúnta rialaitheach seirbhísí réadmhaoine.

Ar chóir dúinn an gníomhaire a choimeád a bhí á f(h)ostú ag an bhforbróir sular tugadh an réadmhaoin dúinn?

Ní mór daoibh fáil amach a fheabhas is a bhí an gníomhaire a bhí á f(h)ostú ag an bhforbróir. Faigh freagraí do na ceisteanna seo a leanas:

- » An raibh an gníomhaire éifeachtach agus é/í ag plé le gearáin?
- » Ar ghníomhaigh an gníomhaire go pras le plé le miondeisithe?
- » An raibh an gníomhaire réasúnta ina (h)iompar nuair a bhí fadhbanna agaibh – cé go raibh siad freagrach don fhorbróir?

Cad a dhéanaimid mura mbíimid sásta lenár ngníomhaire bainistithe?

Mura bhfuil an comhlacht bainistithe a bhfuil na húinéirí ina mbaill de sásta leis an ngníomhaire bainistithe atá ag tabhairt aire don choimpléasc is féidir leis gníomhaire nua a cheapadh. Ní mór don chomhlacht bainistithe gach riachtanas dlíthiúil a chomhlíonadh, ar a n-áirítear na riachtanais sin a leagtar síos sa chonradh leis an ngníomhaire bainistithe, agus ní mór próiseas ceart tairisceana a chur i gcrích.

Ag deireadh an leabhráin seo tá liosta le fáil leis na príomhcheisteanna sin ar féidir le comhlachtaí bainistithe iad a chur agus iad ag lorg an ghníomhaire is oiriúnaí.

Úinéirí agus Forbróirí

Agus daoine ag ceannach árasán ba chóir dóibh fios a bheith acu gur féidir go ndéanfaidh an forbróir iarracht smacht a choimeád ar an gcomhlacht bainistithe réadmhaoine fiú tar éis chríochnú na forbartha.

An mbíonn smacht ag na húinéirí ar an gcomhlacht bainistithe réadmhaoine i gcónaí?

Ní bhíonn. Is iomaí forbróir a choimeádann smacht ar choimpléasc árasán fiú tar éis dóibh an tógáil a chríochnú. Déanann siad a leithéid trí theideal a choimeád ar chuid den réadmhaoin, rud a chiallaíonn gur leo cuid de i gcónaí ós rud é nár cuireadh ar díol acu é. Coimeádann siad smacht freisin trí smacht a choimeád ar shocruithe vótála an chomhlachta bhainistithe ag an CGB.

Tá sé tábhachtach go ndéanfadh do dhlíodóir scrúdú ar an gcuid sin d'fhocláocht Mheabhrán agus Airteagail an Chomhlachais a bhaineann le conas a dháiltear vótaí ag an CGB. Tá sin níos tábhachtaí arís má tá tú ag smaoineamh ar cheannach ó phleananna.

Cé chomh fada is a bheidh an forbróir rannpháirteach sa chomhlacht bainistithe réadmhaoine?

Faoi láthair ní shonraítear aon teorainn ama maidir le cá huair a thugtar an fhorbairt do na háitritheoirí. Fiú nuair a chríochnaítear an coimpléasc árasán ní gá go dtréigfeadh an forbróir a smacht ar an bhforbairt.

Chomh maith le smacht a choimeád ar an gcomhlacht bainistithe is minic freisin a bhíonn an teideal don talamh atá thart timpeall ar bhloic árasán fós i lámha an fhorbróra. Is féidir go roghnóidh an forbróir an teideal a choimeád don talamh seo mar go bhfuil siad ag súil le cead pleanála a fháil do thuilleadh tithe nó árasán.

Rudaí le Seiceáil Sula gCeannaíonn Tú Árasán

Tá rudaí bunúsacha le seiceáil ag gach ábhar ceannaitheora sula gceannaíonn siad árasán.

Cad ba chóir dom bheith ag lorg nuair a théim leis an réadmhaoin a sheiceáil den chéaduair?

Dá mhéad na limistéir choitianta, is amhlaidh is mó an costas a d'fhéadfadh a bheith i gceist lena gcothabháil. Tá sé tábhachtach go ndéanfaí cothabháil ar na rudaí seo a leanas:

- » an foirgneamh ar fad;
- » na tailte;
- » an pointe bailithe dramhaíola;
- » an geata bealach isteach; agus
- » na cosáin.

Tabhair cuairt ar an áit san oíche leis an soilsiú a sheiceáil. Bí ar d'fhaire faoi ghnéithe den chineál seo: locháin, scairdeáin agus adhmaid costasach, rudaí atá costasach ó thaobh cothabhála de.

Cuir ceist faoi na rialacha a bhaineann le húsáid limistéar coitianta, leithéidí gairdíní agus clóis. Faigh amach cé is féidir leo cén rud a úsáid agus cén uair.

Deimhnigh ionad do spáis pháirceála, mar is féidir go n-eascródh achraim i dtaca le carranna atá páirceáilte sa spás 'mícheart'.

Ba chóir fios a bheith agat go mbeidh ar úinéirí na n-árasán íoc as cothabháil na limistéar coitianta laistigh den fhoirgneamh agus sna tailte. Má dearadh na limistéir seo go hardchaighdeán ar fad is féidir go gcuirfead na costas na cothabhála agus go léireofar sin i bhfoirm táillí seirbhíse arda.

Tá sé tábhachtach comhairle ghairmiúil a fháil, leithéidí tuairisc shuirbhéara, faoi struchtúr an choimpléisc, faoin deisriocht agus faoi cé chomh minic is a theastóidh cothabháil.

Cé chomh maith is atá an comhlacht bainistithe reatha?

Más rud é go bhfuil tú ag ceannach árasáin i gcoimpléasc ar ann dó cheana, cinntigh go bhfuil comhlacht bainistithe i bhfeidhm. Ba chóir dó:

- » bord maith gníomhach stiúirthóirí a bheith aige;
- » táille seirbhíse a bheith aige a chlúdaíonn gach seirbhís agus gach caighdeán a bheidh ag teastáil uait; agus
- » 'ciste fiachmhúchta' sásúil a bheith aige.

Is é atá i gceist leis an gciste fiachmhúchta ná airgead a chuirtear ar leataobh gach bliain le costais mhóra fhadtéarmacha a chlúdach, leithéidí athsholáthar ardaitheoirí.

Cuir ceist ar an gcomhlacht bainistithe cén uair dheireanach a tionóladh CGB agus ar comhdaíodh nó nár comhdaíodh na tuairiscí agus na cuntais bhliantúla. Mura ndéantar sin is féidir go mbeidh fineálacha ollmhóra le híoc leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí agus go mbeidh deacrachtaí agat do réadmhaoin a dhíol.

Tá sé ríthábhachtach freisin fáil amach ar tugadh na limistéir choitianta laistigh agus lasmuigh den fhoirgneamh do na háitritheoirí ag an bhforbróir.

Cad ba chóir a dhéanamh má theastaíonn ollchóiriú mór ón bhfoirgneamh?

Seiceáil cén uair dheireanach a cuireadh ollchóiriú mór i gcrích ar an gcoimpléasc. Murar ndearnadh aon athchóiriú mór le cúig bliana anuas, ar a laghad, beidh a lán airgid le baint as an gciste fiachmhúchta. Mura bhfuil dóthain airgid ar fáil sa chiste beifear ag súil leis go ndéanfaidh gach úinéir réadmhaoine ranníocaíocht i dtaca leis an gcostas seo.

Cinntigh go bhfuil an phluiméireacht sásúil. Mórfhadhb é sceitheadh uisce i mbloic árasán nach ndearnadh cothabháil cheart orthu.

An bhfuil an foirgneamh sábháilte?

Seiceáil go bhfuil Ráiteas Sláinte agus Sábháilteachta ar taispeáint go soiléir. Seiceáil go háirithe, do na rudaí seo a leanas:

- » go bhfuil na bealaí éalaithe dóiteáin marcáilte mar a leithéid go soiléir agus go bhfuil teacht iomlán orthu;
- » go bhfuil rochtain mhaith ag feithiclí éigeandála; agus
- » go bhfuil na hardaitheoirí agus na geataí uile ag feidhmiú i gceart.

Faigh amach cén uair dheireanach a rinneadh iniúchadh dóiteáin agus má tá Oifigeach Sláinte agus Sábháilteachta ag an gcomhlacht bainistithe.

Seiceáil go bhfuil na rudaí seo a leanas uile ag feidhmiú i gceart agus go ndéantar seiceáil orthu go minic:

- » TCI (Teilifís Chiorcaid Iata);
- » gléas idirchumarsáide;
- » córas aláraim; agus
- » bealach isteach atá sábháilte mar a gcuireann daoine uimhir UAP isteach (Uimhir Aitheantais Phearsanta)

Conas an leas is fearr is féidir a bhaint as do ‘táille seirbhíse’

Tá ‘táille seirbhíse’ le hóc ag gach réadmhaoín i gcoimpléasc bainistithe, táille nach mór é a íoc leis an gcomhlacht bainistithe.

Tá sé tábhachtach go bhfaighfeá an cineál seirbhíse atá riachtanach agus a bhfuil luach airgid i gceist leis.

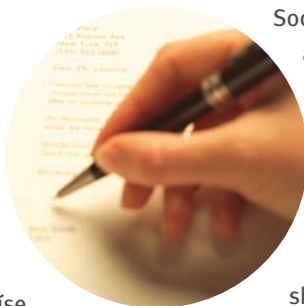
Cad atá i gceist le ‘táille seirbhíse?’

Ní mór do gach ball de chomhlachtaí bainistithe réadmhaoín – gach úinéir árasáin, go bunúsach – ní mór dóibh táille seirbhíse a íoc. Clúdaíonn an ciste seo costais reáchtála na forbartha árasán.

Gach bliain socraíonn an comhlacht bainistithe réadmhaoine conas ba chóir an ciste a chaitheamh. Socraíonn sé an buiséad don bhliain sin agus sracrianaítear ann na seirbhísí a bhfuil sé i gceist ag an gcomhlacht úsáid a bhaint astu le linn na bliana. Cuimsíonn sin rudaí den chineál seo: glantachán agus fostú gníomhaire bhainistithe.

Socraíonn an comhlacht bainistithe réadmhaoine na rudaí seo freisin:

- » cá mhéad airgid ar gá é a chur ar leataobh le haghaidh oibre atá le déanamh sa toadhchá, leithéidí péinteáil agus athchairpéadú; agus
- » cá mhéad airgid ar gá é a chur ar leataobh i ‘gciste fiachmhúchta’ le haghaidh costas níos fadtéarmaí nó nach bhfuil súil leo.

Socraítear an táille seirbhíse ag úinéirí na n-árasán trí mheán a gcomhlachta bhainistithe, ní ag na gníomhairí réadmhaoine.

Leagfar síos sa léas a shíníonn tú le do dhlíodóir céatadán chostas iomlán reáchtáil an choimpléisc árasán atá le hóc ag gach úinéir.

Cad a chlúdaítear i mo táille seirbhíse?

Baintear úsáid as an táille seirbhíse le híoc as gach táille a bhaineann leis an bhforbairt, mar shampla:

- » árachas;
- » leictreachas;
- » cothabháil an ardaitheora;
- » glantachán;
- » cothabháil an ghairdín agus na dtailte;
- » seirbhísí bainte dramhaíola;
- » deisithe agus cothabháil an fhoirgnimh;
- » péinteáil;
- » cothabháil na ngeataí agus na bacainne;
- » aimsiú agus múchtóir dóiteáin;
- » cothabháil an chórais idirchumarsáide;
- » srianadh lotnaidí;
- » táillí bainc;
- » táillí an ghníomhaire bhainistithe;
- » táillí an dlíodóra;
- » cúrsaí riaracháin; agus
- » postas.

Ba chóir go gcuimseodh an táille seirbhíse íocaíocht freisin don ‘chiste fiachmhúchta’ ar cuspóir leis plé le caiteachas mór, leithéidí athsholáthar cairpéad, geataí agus ardaitheoirí, agus íoc as táillí éigeandála nach raibh súil leo.

Ar chóir dúinn díriú ar an táille seirbhíse is ísle is féidir a bhaint amach?

Tá sé tábhachtach cinntiú go bhfaigheann tú luach do chuid airgid agus go gcaitear gach táille seirbhíse i gceart. Ach tá sé ríthábhachtach freisin cinntiú go mbailítear dóthain airgid le híoc as cothabháil agus feabhsú fadtéarmach na forbartha.

Ní hé méid an táille sheirbhíse an t-aon rud a bhfuil tábhacht ag baint leis. Tá sé ríthábhachtach freisin go mbeadh a fhios agat cad iad na seirbhísí a bheas le fáil agat. Tá pleanáil airgeadais chúramach bunriachtanach.

Mar shampla, ní mór duit airgead a chur ar leataobh gach bliain le costas jabanna a roinnt ar gá iad a dhéanamh arís is arís eile, leithéidí athphéinteáil agus athchairpéadú.

Ní mór airgead a chur ar leataobh freisin le haghaidh leithéidí ardaitheoirí agus geataí, rudaí a mbeidh gá lena n-athsholáthar lá éigin, ag baint úsáide as airgead ón ‘gciste fiachmhúchta’.

Conas a chinntím go bhfuil mo tháille seirbhíse ceart?

Tá an bille don táille seirbhíse le cur chuig gach aonad aonair. Seiceáil na ceisteanna seo a leanas trí fhéachaint ar do léas.

Cad a tharlaíonn mura n-íocaimid ár dtáille seirbhíse?

Mura mbailíonn do chomhlacht bainistithe táillí agus mura bhfuil ciste fiachmhúchta ann cuirfidh ganntanas airgid as dó. Le himeacht ama is féidir nach mbeidh sé in ann fiú na seirbhísí is bunúsaí a chur ar fáil.

Mura n-íocann aon úinéir aonair árasáin a c(h)uid táillí, is féidir aon fhiacha atá fós le híoc a cheangal le d’árasán. Bainfead iad den airgead a fhaigheann tú nuair a chuirtear an díolachán i gcrích. Tá coimpléisc ann a ghearrann ús freisin ar airgead atá le híoc.

- » An mbíonn an sonrasc tráthúil (an dtagann sé ag na tréimhsí a dhearbhaítear sa chonradh?)
- » An ndéanann an sonrasc anailís ar an gcostas iomlán trí na míreanna aonair a thaispeáint?
- » An mbaineann na costais le d’fhoirgneamh?
- » An roinntear na costais iomlána faoi mar a chomhaontaítear iad i ndoiciméad an léasa?
- » An íocann úinéirí árasán atá folamh as na costais a bhaineann leo?
- » An dtaispeántar aonaid tráchtála mar chatagóir ar leith (nuair is cuí a leithéid)?
- » An ngearrtar costas ar gach mír de réir mar a comhaontaíodh i ndoiciméad an léasa?
- » Má thaispeántar “costais eile”, an ndéantar anailís orthu atá mionsonraithe ar shlí shásúil

- » agus faoi mar a chomhaontaítear i ndoiciméad an léasa?
- » An bhfuil cuma réasúnta ar an ráiteas nó bille agus an bhfuil sé intuigthe?

Má eascraíonn fadhbanna le táillí bainistithe, le táillí seirbhíse nó leis an gciste fiachmhúchta, ba chóir duit teagmháil a dhéanamh leis an gcomhlacht bainistithe réadmhaoine leis sin a shoiléiriú. Lena sheal ba chóir dóibh siúd teagmháil a dhéanamh leis an ngníomhaire bainistithe.

Cad ba chóir dom a dhéanamh má táim ag ceannach árasáin nuathógtha?

Má tá tú ag ceannach árasáin nua ba chóir duit fios a bheith agat gur féidir go socrófar táille seirbhíse íseal sa chéad bhliain mar go bhfuil sé éasca réadmhaoine nua a chothabháil.

Is dócha go rachaidh na táillí i méadaíocht, áfach, de réir mar a theastaíonn cothabháil mhéadaithe. Faigh amach cá mhéad atá ar na táillí seirbhíse i gcoimpléisc árasán den chineál céanna ach a tógadh níos faide ó shin, i do cheantarsa.

Cad iad na ceisteanna ba chóir dom cur faoi tháillí seirbhíse sula gceannaím m'árasán?

- » Seiceáil le do dhlíodóir conas a roinneadh na táillí seirbhíse idir na húinéirí aonair (beidh an fhaisnéis seo ar taispeáint ar do léas).
- » Faigh amach cá mhéad a bheas ar do tháille seirbhíse agus iarr liosta mionsonraithe de na seirbhísí a chlúdaítear ann.
- » Faigh amach faoi tháillí seirbhíse i bhforbairtí den chineál céanna (ó thaobh aoise, méide agus stíle de) sa cheantar.
- » Iarr réamh-mheastachán do thréimhse de chúig bliana do na táillí seirbhíse agus do na táillí bainistithe.
- » Iarr an tacar is déanaí ráiteas airgeadais ón gcomhlacht bainistithe má tá sin ar fáil.
- » Cuir ceisteanna faoin gciste fiachmhúchta. Mura bhfuil ann ach ciste beag, nó murab ann dó beidh ar na húinéirí níos mó a íoc nuair a bheidh móroibreacha le déanamh.
- » An bhfuil taifead ann de dhaoine a bheith ag diúltú táillí a íoc sa choimpléasc? Nuair nach n-íoctar na táillí seirbhíse déanann na háitritheoirí dochar do shláinte

airgeadais agus d'éifeachtúlacht an chomhlachta bhainistithe. Déanfaidh a leithéid dochar suntasach do luach d'infheistíochta.

Cad faoi thionóntaí?

Go ginearálta is iad na tiarnaí talún a íocann as an táille seirbhíse. Beidh sin ag brath ar a bhfuil leagtha síos sa chomhaontú tionóntachta, áfach.

Ní mór do thiarna talún aon ghearán a fhaightear go scríofa ón tionónta a chur ar aghaidh chuig an gcomhlacht bainistithe. Ní mór dóibh freisin aon fhreagra a fhaightear ón gcomhlacht bainistithe a chur ar aghaidh chuig an tionónta. Ní mór don chomhlacht bainistithe gearán an tionónta a “chur san áireamh” – is é sin le rá, ní féidir leo neamhaird a dhéanamh de.

Más tionónta thú, déan iarracht toiliú a fháil ó do thiarna talún le go mbeifeá in ann freastal ar an CGB le bheith in inmhe vótáil ar chúrsaí caiteachais (seachas an méid a íoctar isteach sa chiste fiachmhúchta)

Táillí Seirbhíse agus Eastáit Tithíochta

Go traidisiúnta ba iad na húdaráis áitiúla a réachtáil eastáit tithíochta, ach is minic gur comhlachtaí bainistithe atá ina bhun sin anois.

Ba chóir duit fáil amach conas a dhéanfar eastát tithíochta a réachtáil sula gceannaíonn tú teach ann.

An mbeidh táille seirbhíse i bhfeidhm do mo teach nua?

Le blianta beaga anuas leagann údaráis áitiúla áiríthe síos mar choinníoll do dheonú chead pleanála go mbainisteofaí an t-eastát ag comhlacht bainistithe nuair a chríochnófaí é (eastáit iad seo ina mbíonn meascán de chineálacha tithíochta agus aonaid thráchtála atá i gceist uaireanta).

Ina leithéid de chásanna ní bheidh an t-údarás áitiúil ‘i gceannas’ ar an eastát críochnaithe. Ciallaíonn sin nach mbeidh sé freagrach as bóithre agus as limistéir choitianta san eastát.

Ní mór go léireodh na doiciméid atá le síniú ag an gceannaitheoir gurb ann don chomhlacht bainistithe. Is minic nach gcuirtear in iúl ná nach dtuigtear an fhaisnéis seo go soiléir, áfach. Cuir ceist ar do dhlíodóir i gcónaí má éilítear mar chuid den chead pleanála go mbunófaí comhlacht bainistithe.

Cad a tharlaíonn má dhéantar eastát tithíochta s’agamsa a reáchtáil ag comhlacht bainistithe réadmhaoine?

Go teoiriciúil ba chóir go ndéanfaí baill den chomhlacht bainistithe iad na ceannaitheoirí go huathoibríoch. Tá mórchuid na n-eastát mar ar thacaigh an t-údarás áitiúil le comhlachtaí bainistithe fós cuíosach nua, áfach.

Is féidir go mbeidh na comhlachtaí bainistithe fós faoi lámha na bhforbróirí agus is féidir nach mbeidh mórán tionchair ag na háitritheoirí dá bharr sin.

Cad ba chóir dom seiceáil sula gceannaím teach in eastát atá á reáchtáil ag comhlacht bainistithe?

Má tá an t-eastát le reáchtáil ag comhlacht bainistithe agus ní ag an údarás áitiúil, déan cinnte de go bhfaigheann tú amach faoi na rudaí seo a leanas:

- » An ndéanann an conradh tagairt do chomhlacht bainistithe a bhainistíonn an t-eastát? Cinntigh go míníonn do dhlíodóir cad a bheadh i gceist leis sin.
- » Cad é ainm cláraithe an chomhlachta bhainistithe?
- » An bhfuil tionchar ag an bhforbróir ar an gcomhlacht bainistithe fós?
- » Ar thug an forbróir na limistéir choitianta don chomhlacht bainistithe?
- » Ar comhdaíodh na tuairiscí agus na cuntais bhliantúla ag an gcomhlacht bainistithe? Mura ndéantar sin is féidir go mbeidh fíneálacha ollmhóra le híoc leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí. Mar gheall air sin is féidir go n-eascróidh deacrachtaí agus tú ag díol do réadmhaoine. Tá tú i dteideal faisnéis airgeadais a fháil ó na comhaid seo, atá á gcoimeád san Oifig um Chlárú Cuideachtaí.

- » Cé hé an gníomhaire bainistithe réadmhaoine?
- » Cad iad na heastáit eile a bhainistítear ag an ngníomhaire bainistithe? Cuimhnigh ar chuairt a thabhairt ar na heastáit seo go bhfeicfidh tú an ndéantar dea-bhainistiú orthu.
- » An bhfuil cumann áitritheoirí ann? Is féidir gur chríonna an beart é labhairt le hoifigeach de chuid an chumainn le fáil amach cé maith is a réitíonn na háitritheoirí, an comhlacht bainistithe agus an gníomhaire le chéile.
- » An bhfuil na háitritheoirí i gcoimhlint leis an gcomhlacht bainistithe (mar shampla, an bhfuil siad ag diúltú táillí seirbhíse a íoc)? Má tá, is féidir go mbeidh deireadh leis an gcomhlacht bainistithe sa deireadh agus nach gcuirfear aon seirbhísí ar fáil.

Réiteach Fadhanna a d'Fhéadfadh a Bheith Ann

Tá sé tábhachtach go mbeadh do chearta ar eolas agat agus tú ag plé le haon fhadhbanna a d'eascródh i dtaca le bainistiú do réadmhaoine. Seo roinnt faisnéise úsáidí.

Conas a dhéanaim cuntais mo chomhlachta bhainistithe réadmhaoine a sheiceáil?

Roimh an CGB gach bliain ní mór do gach ball cóip a fheiceáil de chuntais an chomhlachta bhainistithe don bhliain roimhe sin. Ní mór d'iniúcháir neamhspleách na cuntais seo a dheimhniú.

Léiríonn na cuntais conas a caitheadh an t-airgead le linn na bliana agus cá mhéad atá fágtha sa ‘chiste fiachmhúchta’. Éilíonn an dlí go gcaithfeadh na baill vóta ag an CGB leis na cuntais a dhaingniú (a fhaomhadh). Is féidir na cuntais a lóisteáil leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí ansin.

Conas a fhaighim amach cé eile atá ina bhall den chomhlacht bainistithe?

Nuair a cheannaíonn tú árasán déantar ball de chomhlacht bainistithe réadmhaoiné thú. Ní mór duit fios a bheith agat cé hiad na baill eile. Is féidir nach úinéirí lonnaitheacha iad a lán acu seachas infheisteoirí a chuireann a réadmhaoin amach ar cíos. Má dhéanann tú teagmháil le rúnaí an chomhlachta bhainistithe ba chóir go mbeifí in ann liosta ball a thabhairt duit.

Cad é an cineál faidhbe is féidir eascairt agus úinéirí ag reáchtáil a gcomhlacht bainistithe réadmhaoiné?

Is féidir go mbeidh fadhb mhór le réiteach mura bhfuil spéis ag na húinéirí sa chomhlacht bainistithe. Fadhb atá ann go háirithe i gcoimpléisc mar a bhfuil a lán de na hárasáin ar cíos.

Seo cuid de na fadhbanna eile ar féidir go mbeidh ort plé leo:

- » tiarnaí talún neamhchónaitheacha (tiarnaí talún nach bhfuil ina gcónaí sa choimpléasc); is minic nach bhfuil spéis acu i gceisteanna laethúla;
- » easpa áiseanna bunúsacha, leithéidí spás a chuirtear ar leataobh le haghaidh seomra boird nó le bualadh le soláthróirí;
- » agus baill nach bhfuil aon taithí acu ar reáchtáil chomhlachta ná oiliúint acu ann.

Cad a dhéanaim má bhím míshásta le reáchtáil mo chomhlachta bhainistithe?

Má bhíonn baill neamhshásta le reáchtáil an chomhlachta bhainistithe, is féidir leo Cruinniú Ginearálta Urghnách (CGU) a iarraidh, lena gcúis inmí a phlé.

Is doiciméad é an ‘Meabhrán agus na hAirteagail Chomhlachais’ – sin na rialacha a rialaíonn feidhmiú an chomhlachta – atá ríthábhachtach do reáchtáil an chomhlachta. Ba chóir é a scrúdú go cúramach.

Mura bhfuil an comhlacht bainistithe ag comhlíonadh a chuid rialachán dlíthiúil, mar shampla trí gan CGB a thionól nó trí gan cuntais a fhoilsiú, is féidir leat bearta breise a dhéanamh. Is féidir iarraidh ar an Aire Fiontair, Trádála agus Fostaíochta éileamh go ndéanfaí CGB a thionól. Nó is féidir leis na húinéirí dul chuig Oifig an Stiúrthóra um Fhorfheidhmiú Corparáideach le hiarraidh orthu daoine nua a fhostú in áit na stiúrthóirí reatha.

Cad a tharlaíonn má theipeann ar chomhlacht bainistithe réadmhaoine?

Má theipeann ar úinéirí comhlacht bainistithe a chur ag feidhmiú i gceart is féidir go gcaillfidh siad cuid d'airgead a n-infheistíochta. Is deacair árasáin a chur ar cíos nó a dhíol i gcoimpléasc atá ó rath.

Má theipeann ar an gcomhlacht bainistithe tuairiscí airgeadais a chomhadú tá baol ann go ngearrfar pionóis mhóra orthu. Bhainfeadh sin de luach athdhíola na n-árasán sa choimpléasc.

Cén cineál seirbhísí ar chóir do mo ghníomhaire bainistithe cur ar fáil?

Seirbhísí Airgeadais:

ba chóir do do ghníomhaire bainistithe na seirbhísí seo a leanas a sholáthar

- » Plean a ullmhú do 'chiste fiachmhúchta' a íocfaidh as cothabháil athfhillteach.
- » Meastachán a dhéanamh ar an táille seirbhíse bliantúil a theastaíonn.
- » Pá a íoc agus sonraisc a ullmhú.
- » Billí a chur chuig daoine go rialta do tháillí seirbhíse (táillí bainistithe san áireamh) agus na táillí seo a bhailiú.
- » Tuairisc rialta ioncaim, chaiteachais agus shreafa airgid thirim a sholáthar.
- » Dréachtchuntais bhliantúla a ullmhú roimh an iniúchadh agus comhoibriú a dhéanamh leis na hiniúchóirí.

- » Fógraí a ullmhú agus a chur amach don CGB agus d'aon CGU.
- » Bailiú riaráiste a bhainistiú.
- » Comhairle a thabhairt faoi na cineálacha árachais a theastaíonn.
- » Bheith ag obair leis na háitritheoirí: ba chóir go gcuirfeadh do ghníomhaire bainistithe na seirbhísí seo a leanas ar fáil:
 - » Freastal a dhéanamh ar ghnáthfhiosrúcháin ó áitritheoirí (idir úinéirí agus tionóntaí).
 - » Freagra a thabhairt ar fhiosrúcháin ó dhlíodóirí agus ó úinéirí réadmhaoine.
 - » Freastal a dhéanamh ar chruinnithe ginearálta áitritheoirí.
 - » Éilimh árachais a láimhseáil

**Deisiú agus cothabháil:
ba chóir go gcuirfeadh do ghníomhaire bainistithe na seirbhísí seo a leanas ar fáil**

- » Pleanáil le haghaidh cothabhála agus deisithe athfillteacha.
- » Plé pras agus éifeachtach le deisithe agus cothabháil laethúil.

- » Pleananna agus conarthaí cothabhála a ullmhú do ghléasra agus d'innealra, leithéidí soilsíú agus ardaitheoirí.
- » Comhairle a thabhairt faoi mhórobair chonartha agus faoi úsáid ghairmithe agus chonraitheoirí speisialaithe.

Comhlíonadh Léasanna

Ba chóir go gcinnteodh do ghníomhaire bainistithe go gcloíonn daoine le téarmaí na léasanna agus na bpolasaithe a comhaontaíodh leis an mbord.

Nuair is gá sin ba chóir dóibh a rá le dlíodóirí beart a dhéanamh nuair a bhriseann daoine na rialacha.

**Pleanáil agus Rialú Dlíthiúil:
ba chóir do do ghníomhaire bainistithe na seirbhísí seo a leanas a chur ar fáil**

- » Plean dlíthiúil, sábháilte agus éifeachtach a chruthú a chloíonn leis an ‘gcleachtas is fearr’ reatha.
- » Tadhall a dhéanamh le dlíodóirí an chomhlachta.
- » Taifid shásúla a choimeád.
- » Dlíthe ‘bainistithe riosca’ agus sláinte agus sábháilteachta a chomhlíonadh.

- » Seirbhísí rúnaíochta a sholáthar don chomhlacht bainistithe.

Bainistiú foirne:

ba chóir do do ghníomhaire bainistithe na seirbhísí seo a leanas a chur ar fáil:

- » Sonraí poist a ullmhú le haghaidh fostaithe agus conraitheoirí. Ba chóir go gcuirfí próiseas iomaíoch tairisceana i bhfeidhm le haghaidh aon jabanna atá le déanamh.
- » Maoirsiú a dhéanamh ar aon fhostaithe agus ar aon chonraitheoirí rialta, leithéidí glantóirí.
- » Cinntigh go bhfuil an oiliúint chuí ag aon duine a bhíonn ag obair ar son an chomhlachta agus go gcomhlíonann siad an dlí maidir le sláinte agus sábháilteacht agus iad ag obair.

Tacaíocht leis an mBord:

ba chóir do do ghníomhaire bainistithe na seirbhísí seo a leanas a chur ar fáil

- » Comhairle a thabhairt don bhord faoi pholasaí bainistithe.
- » Freastal ar chruinnithe an bhoird, na miontuairiscí a thairfeadh, agus iad a chur ar fáil don bhord.
- » Tuairisc a thabhairt faoi chúrsaí airgeadais, cothabhála agus dlíthiúla.
- » Tuairisc a thabhairt faoi theachtaireachtaí ó áitritheoirí.
- » Comhad a choimeád faoi aon nósanna imeachta agus aon cheisteanna bainistithe.
 - » Nuachtlitir thréimhsíúil a tháirgeadh do na háitritheoirí.
 - » Cur in iúl don bhord cén dul chun cinn atá déanta maidir le gníomhartha a comhaontaíodh roimhe seo.

Na ceisteanna ar chóir duit iad a chur ar ábhar gníomhairí bainistithe

Murar cuideachtaí luaite iad na gníomhairí bainistithe a bhfuil sé ar intinn agat iad a fhostú (is é sin le rá nach bhfuil siad luaite ar an stocmhargadh) ba chóir dóibh gach sonra ábhartha comhlachta a sholáthar, ar a n-áirítear ainmneacha agus cáilíochtaí na stiúrthóirí ar fad agus liosta úinéirí.

Ba chóir dóibh freagra a thabhairt ar na ceisteanna seo a leanas:

- » An mbeidh cáin bhreisluacha le gearradh ar bhur gcuid táillí?
- » Cé chomh cóngarach is atá bhur gcuid oifigí d'ár réadmhaoín?
- » Cá mhéad blianta taithí atá agaibh i ngnólacht an bhainistithe réadmhaoine?
- » Cá mhéad ball foirne sa chomhlacht atá rannpháirteach i gcúrsaí bainistíochta?
- » Cá mhéad bloc atá á mbainistiú agaibh, agus cá mhéad aonad atá iontu?
- » An féidir libh teistiméireachtaí a sholáthar do na bloic a bhainistítear agaibh, bloic atá den chineál céanna lenár gceann féin, agus atá suite sa cheantar céanna, más féidir é.
- » An féidir libh ainm agus uimhir theileafóin chathaoirleach (nó rúnaí) na gcomhlachtaí bainistithe sna bloic sin a thabhairt dúinn?
- » Cén struchtúr táille atá i bhfeidhm agaibh?
- » Conas is féidir libh cur ina luí orainn go bhfuil seirbhís d'ardchaighdeán á tairiscint agaibh a bhfuil costas cothrom ag baint leis?
- » Cé chomh fadréimseach is atá an painéal conraitheoirí atá ar fáil agaibh?
- » An ngearrann sibh táille le conraitheoir a sholáthar dúinn nó céatadán dá gcuidse táillí?
- » Cé chomh minic is a roghnaíonn sibh na conraitheoirí atá ag bhur gcuid painéal?
- » Cé chomh minic is a thugann ionadaí ó bhur gcomhlacht cuairt ar na bloic sin a bhainistíonn sibh le seiceáil an bhfuil na conraitheoirí ag comhlíonadh a gcuid dualgas?

- » Cad iad na háiseanna TE (teicneolaíocht an eolais – ríomhairí) atá agaibh agus cén fhaisnéis is féidir leat a thaifeadh agus a nuashonrú?
- » An bhfuil sibh cláraithe faoin Acht um Chosaint Sonraí?

Cén áit agus conas a choimeádann sibh an t-airgead a fhaightear ónár dtáille seirbhíse? Conas a bhainistítear an t-airgead seo agus cé a fhaigheann aon ús a ghintear?

- » An féidir libh sampla a thabhairt dúinn de conas a choimeádfar taifid airgeadais i dtaca lenár mbloc?
- » Conas a phléann sibh le táillí seirbhíse atá gan íoc? Cad iad na nósanna imeachta atá i bhfeidhm le plé le tionóntaí nach n-íocann as a gcuid táillí?
- » Conas a phléann sibh le tionóntaí a sháraíonn a léas?
- » Conas a phléann sibh le gearáin?
- » An bhfuil seirbhís á tairiscint agaibh lasmuigh de na gnáthuaireanta oifige i gcás éigeandála? Más amhlaidh go bhfuil, cuirigí sonraí ar fáil, le bhur dtoil.
- » Cá mhéad fógra a theastaíonn uaibh le hobair riachtanach a chur i gcrích?
- » Cá mhéad fógra a theastaíonn uaibh le conradh a chur ar ceal?

- » An féidir libh liosta a thabhairt dúinn de na baill fhoirne sin agaibh ar dócha go mbeimid ag plé leo agus a gcuid cáilíochtaí?
- » An féidir libh aon chomhlachtaí gairmiúla nó trádála a liostáil a bhfuil bhur gcomhlacht ina bhall de?
- » An féidir libh sonraí iomlána a thabhairt dúinn i dtaca le bhur gcuid árachais slánaíochta gairmiúla?
- » An féidir libh fianaise a thabhairt dúinn maidir le bhur stádas airgeadais?
- » An féidir libh cóip a thabhairt dúinn d'aon chonradh caighdeánach a mbaineann sibh úsáid as?

Is féidir tuilleadh cóipeanna a fháil den leabhrán seo trí ghlaoch a chur ar 1890 432 432
nó trí dhul chuig www.consumerconnect.ie